

Till alla kamrater

Albert Jensen

1906

Jag hälsar dig, friborne slaf i arbetareklassen bak fabriken grå murar och i de underjordiska schaktens tryckande kvafhet, eller hvarthelst du nu befinner dig. Jag ville så gärna tala med dig om våra gemensamma intressen, om vår kamp, vår glädje och våra missräkningar; om lifs varande och döds förintelse. Därför skriver jag nu till dig.

Dock vill jag säga dig, först som sist, att om jag i mina bref någon gång talar i gåtor, så rä det icke för att jag älskar gåtans form, utan som Brasken: »därtill är jag nödd och tvungen». Lagens munkafle sluter munnen tätare bak fängelsemuren, om den än icke kan döda tankar och känslor.

Du vet kamrat, så väl som jag, hvarför jag isolerats från din närhet. Lagen är ju så stark, fast hjässan är grå och tankarna stamma från hedenhös. Här är lugn och ro. Ibland också grafvens tystnad. Därför flyta tankarna så lugnt och jämnt, ibland också tungt när känslorna gått i ide för en stund. Men rör icke vid dem, ty ibland sarga de så hänsynslöst - när de pocka på rätt. Då kunna de fara fram som en storm i vårflodstider; då släppa de Barabam lös och jag får »ej rum för frid, för kärlek och försoning». Det är som ett sprakande fyrverkeri i koatiskt virrvarr; då rifves det, då bygges det därinne på själens tankebyggnad, ibland gigantiskt, ibland vanskapt, ibland fackert, ibland fult, men vanligen slukas allt i ett flammande eldhaf af hotfulla lågor, - förintas.

I dag är luften så tung och grå, hageln piskar den trötte vandrarn i ansiktet och vinden tjuiter kring husknuten som bådade den »guds död». Där borta vid dikesrenen skymtar jag en flock croccus, små hvita blommor. Eller kanske det är snösippor? Jag vill tro det, ty snösippor är så vackert. Men stormen far illa fram med dem; den rycker och drar som ville den rifva upp dem med hjärteroten; men de små sipporna hålla sig envist fast. Men stormen är stark, och den böjer de små stänglarna, piskar dem mot marken, pressar dem i smutsen och släpper dem för att i nästa ögonblick, då de trotsigt resa sina hvita blomkalkar, åter rusa på dem och rasasnde som furien, åter kasta dem mot jorden, tills de slutligen uppgifva den ojämna kampen och dödssargade och trötta stanna vid markens smuts ur stånd att åter resa sig. Och vinden fortsätter i en rasande hexdans att rifva och slå, fast frågar jag så vinden: Med hvad rätt far du så hårdhänt fram med sipporna på marken? så svarar han med förvåning öfver frågan: - Naturligtvis med den starkes rätt.

Ack, ja visst, vinden har så rätt, ty vinden är stark, starkare än blomman. Men när du kommer bort till eken, du vind, då hejdas ditt vilda lopp, då krossas du mot den starka eken, då upphör din rätt ty eken är starkare än du. Då har eken rätt. Och så är det också bland människorna.

När ajg ser på de slagna sipporna kommer jag att tänka på de inspärrade olyckskamraterna, och jag undrar om det icke är med dem liksom sipporna på marken. Lagen har tuktat dem och böjt dem mot marken, ty lagen är så stark. Och de kunna väl söka att resa sig, men det är med dem som med sippans stängel. Har den bara böjts en gång mot marken, så går det så lätt att ånyo pressa den ner, ty när den böjdes första gången, brast alltid några fibrer, knäcktes alltid några strängar och så går det också med människan. Hon böjes och böjes tills hon stannar i smutsen, oförmögen att resa sig.

Och lagen har så rätt, ty lagen är så stark.

Men när jag tänker på dig kamrat, tänker på alla dessa hundratals millioner för hvilka lifvet är en enda sammanhängande kamp för en smärtfylld, ofta svältande och meningslös tillvaro; när jag tänker på din kamp för en bättre tillvaro, för bättre materiella betingelser, som också måste föra till ett andligt rikare lif; när ajg ser dessa tusentals törstande själar som längta att på poesiens och vetandets vingar få flyga ut på vidderna, ut att pejla djupen och mäta höjderna af tillvarons labyrintiska gåta; och när jag så ser de starkare makterna brutalt pressa det ljusträngtande proletariatet ned i mörker och elände - då käns det som svidande piskrapp i ansiktet.

Kamrat! Ett aldrig slappnande intresse, en aldrig vägrande offervillighet, det är hvad vår stora sak, hvad tiden kräver af dig. Nya friska tag! Om än solen döljes af molnen, så vet du att därbakom finns dock solen som åter skall lysa när molnen skingras. *Du* är den som med en orkan af vilja och kraft skall sopa bort dem.

Ystad i kronohäktet i mars 06.

P. S. Du må förstå kamrat, att jag icke kan skriva till dig på alla platser. Det blef ett jättegöra. Därför skrifer jag här i *Brand*. Men du må icke därför stoppa dina bref, ty de äro ju den enda källa till glädje för mig. Alltså motser jag fortfarande dina meddelanden. För öfrigt mår jag bra. Mig böjer intet. D. S.

Det Anarkistiska Biblioteket

Albert Jensen
Till alla kamrater
1906

Tidningen Brand #4 1906

sv.anarchistlibraries.net